

اصول و مبانی جستجو در پایگاه های اطلاعاتی

بخش مرجع و اطلاع رسانی کتابخانه

اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

سمیرا اسماعیلی

سرفصل ها:

- مفهوم پایگاه
- مزایای پایگاه
- بررسی انواع تقسیم بندی پایگاه
- پایگاه تمام متن
- پایگاه استنادی
- پایگاه دسترسی آزاد
- پایگاه اشتراکی

تعریف پایگاه اطلاعاتی

در فرهنگ اصطلاحات کامپیوتری (آریا، ۱۳۷۲) اصطلاح پایگاه اطلاعاتی این گونه تعریف شده است: «مجموعه ای از اطلاعات که به منظور تامین نیازهای اطلاعاتی یک موسسه در کاربردهای مختلف و حذف دوباره کاری و ایجاد هماهنگی به روش های ویژه ای سازمان می یابد.»

تعریف پایگاه اطلاعاتی

دایره المعارف ارتباطات و اطلاعات (شمنت ۲۰۰۲) نیز در یک تعریف "پایگاه اطلاعاتی" را مجموعه ای سازمان یافته از داده هائی که ایجاد و نگهداری و جستجو می شوند دانسته و در تعریفی دیگر پایگاه اطلاعاتی را (نرم افزاری که برای ایجاد و نگهداری داده ها به کار می رود) دانسته است.

تعریف پایگاه اطلاعاتی

به طور کلی، هر مجموعه ی نظام مند از اطلاعات را در هر قالبی که باشد، حتی به صورت چاپی، می توان پایگاه اطلاعاتی نامید. (دایرة المعارف بین المللی اطلاع رسانی و کتابداری، فدرو استارجز، ۲۰۰۴).

تعریف پایگاه اطلاعاتی

در مجموع می توان گفت که یک پایگاه اطلاعاتی، دارای اطلاعات است، سازمان دهی شده است، قابل بازیابی و جستجوست، قابل روزآمد شدن است، و چندکاربره است.

محاسن پایگاه‌های اطلاعاتی

- دستیابی سریع، دقیق و جامع به اطلاعات
- نگهداری حجم بسیار زیادی از اطلاعات
- سهولت اصلاح و ویرایش اطلاعات و داده‌ها
- جلوگیری از ورود اطلاعات تکراری و متناقض
- بروزرسانی آسان
- سهولت در جستجو
- به اشتراک گذاردن داده‌ها
- اطلاع رسانی از به روز رسانی (ارسال خبر نامه)

اجزاء پایگاه اطلاعاتی

1. یک رابط کاربری
2. یک موتور کاوش برای پرسشها
3. پایگاه ذخیره اطلاعات
4. اصطلاحنامه جهت مستند سازی
5. نمایه سازی قوی
6. توسعه و مدیریت پایگاههای اطلاعاتی بسیار حائز اهمیت است.

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

۱. پایگاه اطلاعاتی استنادی

Web of science ■

Scopus ■

ISC ■

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

2. پایگاه اطلاعاتی تمام متن

Science Direct ■

Proquest ■

CIVILICA ■

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

1. پایگاه های اشتراکی:

➤ داخلی:

■ CIVILICA

■ Noormags

■ Noorlib

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

1. پایگاه های اشتراکی:

➤ خارجی:

Megapaper ■

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

۲. پایگاه های دسترسی آزاد

➤ خارجی

▪ DOAJ

▪ DOAB

▪ OATD

تقسیم بندی پایگاه های اطلاعاتی

۲. پایگاه های دسترسی آزاد

➤ داخلی

■ Iranpaper

■ Takbook

گنج
پایگاه اطلاعات علمی ایران

■ Ganj

با تشکر از حسن توجهتان

کتابخانه و مرکز اسناد دانشگاه امام صادق (ع)

پردیس خاوران